

ERÄS TALVISODAN KOTIRINTAMAN PÄIVÄ.

Oli lauantai maaliskuun 2 päivä 1940. Heräsin johonkin meluun, olin vieläkin unentokkurassa. - Oho, kello on jo yli kymmenen! Katsoin ulos keittiön sivuikkunasta (isot ruudut oli laudoitettu urpeen, sivuakunassa, avattavassa, oli vain liimapapereita vedetty ristiin rastiin). Ihmisiä juoksi kovasti kiirehtien. - Jaa, siä tulee kai "Paunun kootut teokset"(onnikka). Vähän päästä katsoin uudestaan ulos, kun tuntui kovin hiljaiselta, vai hiljainen jyminä kuului. - Oliskoos juna? Koitin katsella joka puolelle - silloin kaksi kirkasta väläystä putos taivaalta ja samassa Lindqvistin ja Haaviston talojen (Mikonk. 5 ja 7) räys-tääät lensi yläilmoihin ja valtava räjäys vavisutti taloa, sekä kaksi kranaatinsirpaletta räiskähti meidän seinään! - Pelästyin niin että olin pudota kontalleni. Syöksyin alakertaan saunaan ja vapisin, kuin horkassa, viittä vaille, ettei pissat tullut housuun. Kyllä unet kari-si silmistä. Se miksi nukuin näin myöhään, johtui siitä, että työai-ka, jota työpaikassani TKT:ssä(Tampereen Kenkäteollisuus oy) oli mul-kattu moneen sorttiin pommitusten takia, nyt oli hankalimmillaan, eli työhön mentiin klo 16 ja päästiin työstä keskiyöllä, jolloin härmälä-läiset joutuivat kävelemään Tammelasta kotiin, viimeisen paunulaisen lähtiessä 23-aikaan. Kun pakkanen asui 30° - 40° välillä, niin mars-sin mahti pysyi reippaana ja tallukka siirtyi sukkelaan toisen eteen. Tallukka oli muotijalkine, sillä mono oli kylmä ja liukas sannoittamat-tomilla teillä. 101-viholliskonetta oli vierailut sinä lauantaina ennenkuin yhtämittäinen sireenin ääni ilmoitti hälytyksen päättyneen ja kömmin tekemään eväsleipiä ja vähän haukattuani hankkiuduun taas duuniin. Onneksi oli vähän lyhempi päivä.

Illalla kuulin äitini seikkailusta "lauantaikierroksellaan". Ranta-perkiön - Härmälän alueella oli kymmenkunta ruokatavarakauppaa, mutta äitini, kuten moni muu perheenäiti, täytyi päästä halliin ja alarantaan. Sukuni naisväki kohtasi toisensa lauantaisin hallin lihakongilla klo 10 aikaan, se oli vuosikymmenien perinne. Siellä vaihdettiin kuulumiset, kutsuttiin kylään, jos jonkun ukko oli sattunut pääseen lomalle.

Lauantaina 2.3. äiti oli kierroksensa loppupuolella, jo melkein Härmälän auto näkyi, kun sireenit alkoivat pahaenteisen ulinansa. VSS-miehet ohjasivat Kirkkokatua nousevat perheenäidit täysinäisten kassien-sa kanssa Takon väestösuojaan. Pommit alkoivat ryskyä, Takoon tuli osumia ja tehdas syttyi tuleen. Väestösuoja tyhjennettiin ja väki oh-jattiin Takon voimalan pa-don yli Verkatehtaan väestösuojaan. Tuli

seuraava pommari-aalto ja Verkatehdas oli kohteena, mm. tehtaan piippu katkesi ja sortui pihaan. Ja taas tuli savu väestösuojaan. Nyt naisväki juoksutettiin palavan Konttoritarvikkeen ja Autotuonnin välistä linja-autoasemän suojaan, joka oli kuin "nuijalla lyöty" täynnä. Sieltä aikanaan järkyttyneet perheenäidit ^{päivät} kasseineen ja oma äitinkin selvisi paunulaiseen, kun Härmälän auto joutui kääntymään linja-autoasemalla, koska keskikaupungin kadut olivat paloletkuja sikin sokin suuren osan Kyttälää palaessa edellämainittujen lisäksi. Mutta hallikierrokset jäi ja oli tyydyttävä siihen, mitä paikalliset kauppiat saattoivat myytäväksi saamaan. - No hallikierrokset eivät jääneet kovin pitkäksi aikaa, sillä rauha tuli jo 13.3.-40.

Äitienpäivänä 12. 5. 1991.

Matti Automa

JK. Lauantain 2. 3. 1940 pommituksissa kuoli 9-tamperelaista, lisäksi kaupungin turva, lentomestari Urho Heiskala ammuttiin alas. Vihollisen yllättämäksi joutunut pidetty lentomestari syöksyi naapuripitäjään Fokker D21 ohjaimissa.

Sama.